

INFORME DE CONJUNTURA

L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

Sumari

Activitat Econòmica	1
Ocupació	2
Atur	4
Preus (IPC)	6
Finançament activitat econòmica	7
Oferta Empresarial	9
Comerç Exterior	11

Previsions

Ocupació	☹️
Atur	☹️
Preus (IPC)	☹️
Activitat empresarial	😊
Finançament bancari	☹️
Comerç exterior	☹️

Llegenda icones:

Empitjora

Igual

Millora

Segon trimestre de 2016

1. Introducció

Fa dos anys i mig que la situació a Catalunya i a la demarcació de Tarragona és d'una major consolidació de l'activitat econòmica. Les dades positives es van creuant amb d'altres que mostren inèrcies i rigideses que limiten les possibilitats de creixement. En termes globals s'esbossa una via més optimista, tot i que encara no sortint de la forta depressió de 2008.

Dins d'aquest marc diferenciat d'anys anteriors, els resultats del segon trimestre de l'exercici 2016 indiquen que la situació ha millorat, però les dificultats per remuntar amb què es troba l'economia encara són considerables. En primer lloc, segons les dades interanuals de l'exercici actual, l'ocupació ha disminuït lleugerament, tot i que això pot ser per raó de petites diferències estadístiques entre l'EPA i l'afiliació a la Seguretat Social. Així, mentre que l'EPA indica una petita disminució, les dades de la Seguretat Social —ja sigui d'afiliats o de comptes d'afiliació— mostren un augment significatiu respecte de l'any anterior. Aquest augment es concentra essencialment a les comarques del Baix Camp, el Baix Penedès i el Tarragonès, i principalment en el sector serveis, un fet que es pot relacionar directament amb les perspectives del sector turístic per a aquesta temporada.

Tot i que l'atur s'ha reduït, la taxa de la zona es troba 3,5 punts per sobre de la catalana. La disminució de la taxa ha estat important, ja que del 22,16 % de l'any passat ha baixat fins al 19,43 %, una disminució que està més relacionada amb la reducció dels actius que amb l'augment de l'ocupació. Aquest és un fet preocupant, especialment perquè l'àrea té un índex d'activitat inferior al de la mitjana catalana.

Els preus indiquen l'estabilització de la demanda interna, tant l'originada pels residents a la zona com la provinent de la demanda turística. La pressió de la demanda no impulsa els preus. Hi ha un excés d'oferta, que intenta ajustar-se en volums de venda i contenció de costos a una demanda que no té massa expectatives de poder augmentar.

Les últimes dades sobre el comerç amb l'exterior indiquen un fre en el creixement. Les variacions que hi trobem són conseqüència de la disminució dels preus del petroli, fet que incideix en el seu valor. L'excessiva concentració en el petroli i altres productes, determina una estructura de vendes i compres de menor valor respecte de la mitjana catalana que condiciona el creixement del comerç amb l'exterior.

L'evolució dels indicadors no dona peu a gaire optimisme, però sí que ens allunya, més encara, del pessimisme. La situació actual no és tant de contenció com d'impulsar l'activitat. Les empreses treballen més, la demanda augmenta una mica, l'ocupació està més estable i les exportacions s'han estabilitzat en els nivells que van assolir anys anteriors. Tanmateix, el que no s'observa és un dinamisme inversor ni una major acceptació de risc per part dels inversors. Les inversions es fan abans en actius immobiliaris no residencials que en un impuls de l'activitat productiva. En aquests moments, l'augment de la producció s'està fent sense augmentar la productivitat per ocupat, i a mitjà termini això comportarà febleses si no es modifica aquesta situació.

2. ELS OCUPATS

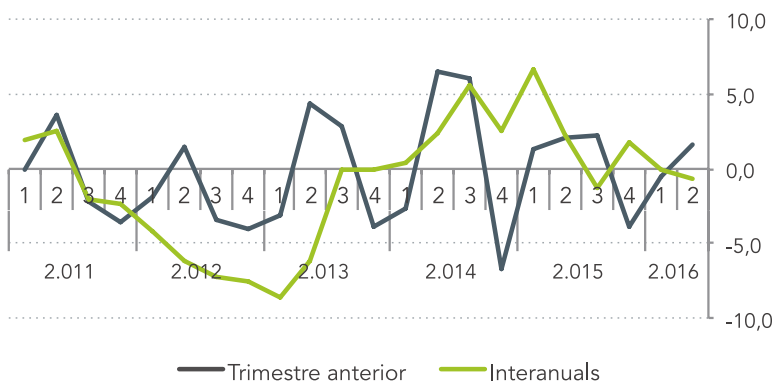
Quadre 1. Els ocupats al segon trimestre de 2016

TOTAL	2013	2014	2015	2016
Nombre d'ocupats	308,00	310,50	317,60	315,70
Variació anual	-5,61	0,81	2,29	-0,60

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Milers				
2013	14,30	50,50	27,30	215,90
2014	11,80	53,20	22,10	223,40
2015	13,90	59,50	26,00	218,20
2016	13,60	57,20	19,90	225,00
Sig. Sectorial %				
2013	4,64	16,40	8,86	70,10
2014	3,80	17,13	7,12	71,95
2015	4,38	18,73	8,19	68,70
2016	4,31	18,12	6,30	71,27
Var. interanual %				
2012-13	1,42	-8,18	-12,78	-4,43
2013-14	-17,48	5,35	-19,05	3,47
2014-15	17,80	11,84	17,65	-2,33
2015-16	-2,16	-3,87	-23,46	3,12

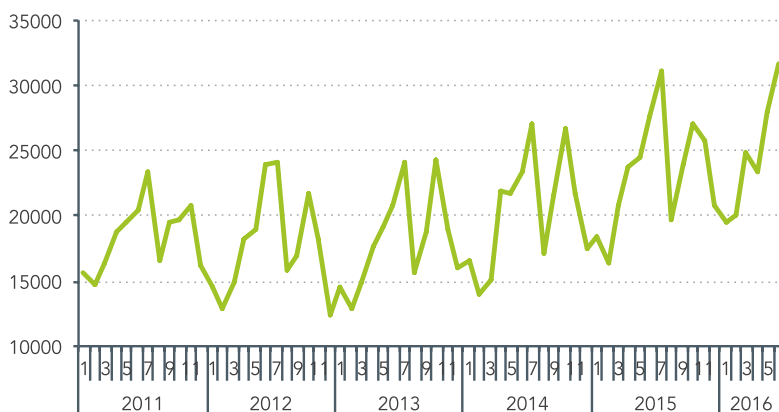
Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Gràfic 1. Les variacions trimestrals de l'ocupació

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Gràfic 2. La contractació laboral a les comarques de Tarragona

Font: Departament d'Empresa i Ocupació

2. L'ocupació i la contractació laboral. Visió general i comarcal

Durant el segon trimestre de 2016 l'ocupació a l'àrea ha disminuït en dades interanuals. Tot i l'augment intertrimestral de l'1,61 % respecte del primer trimestre de l'any, es tracta d'un increment típic de l'estacionalitat que caracteritza l'ocupació a les comarques de l'àrea i ha estat inferior al d'anys anteriors: un 2,09 % al 2015, 6,44 % al 2014 i un 4,34 % al 2013. D'això es desprèn que la creació d'ocupació perd dinamisme, tot i que també podria ser que les dades de l'enquesta de població activa no recullin les contractacions que s'han fet a finals de juny, que probablement sí que es recullen a les dades de la Seguretat Social, atès els resultats diferents que produeixen (i que valorarem posteriorment).

Pel que fa a les dades interanuals, al quadre 1 s'observa la disminució dels ocupats en 2.000 persones com a conseqüència de la forta caiguda de la construcció, que experimenta una disminució relativa del 23,46 %, unes 6.000 persones. La indústria perd més de 2.000 ocupats, una xifra que representa una caiguda relativa del 3,87 %, mentre que al sector primari els ocupats disminueixen en 300 persones, un 2,16 %. Els serveis, tot i experimentar un augment de gairebé 7.000 persones amb una variació relativa del 3,12 %, no poden compensar la disminució dels altres sectors (com ja hem dit, marcada per la caiguda de la construcció).

En aquesta dinàmica, es consolida la importància del sector terciari en l'ocupació de l'àrea, ja que se situa per sobre del 70 %. La indústria no s'acaba de recuperar, l'agricultura es manté per sobre del 4 % i les oscil·lacions de la construcció són les que impliquen una dinàmica no del tot definida en la creació d'ocupació, ja que el seu pes relatiu en el conjunt de l'ocupació de l'àrea és molt variable.

Al gràfic 1 s'observen les variacions interanuals i intertrimestrals de l'ocupació, i es fa palesa aquesta disminució relativa en la variació dels indicadors ateses les millores superiors en les variacions dels dos exercicis anteriors per al segon trimestre de 2016. La variació interanual és negativa i l'augment intertrimestral és menor que els anys anteriors.

La contractació laboral a l'àrea augmenta en termes absoluts durant els dos primers trimestres de 2016, tal com es pot observar al gràfic 2, però cal considerar-ne les particularitats. Així, i tal com es detalla al quadre 2, augmenta la temporalitat de la contractació en comparació del total català. Als dos primers trimestres de l'exercici s'ha donat un augment relatiu de la contractació femenina a la zona respecte del conjunt català —amb més contractes indefinits que temporals— i una disminució de la masculina —tant pel que fa als contractes indefinits com als temporals, que proporcionalment són superiors en nombre. Durant el primer semestre de 2016 la contractació temporal i la indefinida augmenten relativament més a la zona que al conjunt català.

2. ELS OCUPATS

Quadre 2. La contractació laboral a les comarques del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre respecte del total català

	Homes		Dones		Total		TOTAL
	Indefinit	Temporal	Indefinit	Temporal	Indefinit	Temporal	
2011	8,78	11,38	9,26	9,67	8,99	10,55	10,38
2012	8,60	10,92	7,99	9,57	8,25	10,26	9,99
2013	8,01	11,01	8,02	9,57	8,02	10,31	10,06
2014	7,73	10,83	7,63	9,77	7,68	10,31	10,01
2015	7,82	10,80	7,82	9,89	7,82	10,36	10,04
2016*	7,77	8,10	11,06	10,12	7,92	10,61	10,25

Font: Departament d'Empresa i Ocupació

Quadre 3. Número d'afiliats al Règim General i al Règim General de Treballadors Autònoms. Variació interanual del segon trimestre de 2016

	Règim General i Treballadors autònoms					Autònoms
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Total
Alt Camp	-3,87	-0,26	0,37	3,52	1,67	-0,91
Baix Camp	-0,38	0,47	3,55	5,33	4,37	0,75
Baix Ebre	4,19	3,25	6,71	1,43	2,33	1,47
Baix Penedès	1,12	9,90	5,63	4,06	5,02	0,96
Conca de Barberà	2,07	4,68	0,60	1,42	2,77	0,17
Montsià	3,61	1,98	0,24	5,45	4,19	1,02
Priorat	-0,97	5,77	8,11	4,30	3,98	0,47
Ribera d'Ebre	1,51	2,87	-5,82	-1,12	-1,02	-2,03
Tarragonès	2,19	0,50	12,16	4,26	4,27	0,39
Terra Alta	-0,62	1,87	-6,14	0,65	-0,25	-1,26
Camp de Tarragona	-0,43	1,67	7,41	4,43	4,13	0,48
Terres de l'Ebre	2,59	2,53	1,81	2,51	2,46	0,55
Prov. Tarragona	1,24	1,83	6,17	4,13	3,84	0,50
CATALUNYA	0,32	2,59	4,45	3,86	3,66	1,11

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Quadre 4. Distribució de l'augment interanual de l'ocupació segons la grandària dels centres de cotització. Segon trimestre de 2016

	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	251 i més treballadors	Total 2016	Any 2015
	Alt Camp	0,23	1,38	-0,77	2,19	3,04
Baix Camp	1,41	6,09	7,94	9,31	24,76	17,42
Baix Ebre	0,93	1,06	2,10	0,07	4,16	8,76
Baix Penedès	0,80	5,45	3,22	1,19	10,66	11,18
Conca de Barberà	-0,12	0,90	0,64	0,47	1,89	1,98
Montsià	0,08	3,71	-0,73	3,50	6,56	11,22
Priorat	0,18	0,70	-0,07	0,00	0,81	0,10
Ribera d'Ebre	-0,10	-0,30	0,10	0,16	-0,15	5,82
Tarragonès	0,10	10,73	30,80	6,50	48,12	34,39
Terra Alta	-0,07	0,21	0,00	0,00	0,15	0,83
Camp de Tarragona	2,60	25,25	41,77	19,66	89,28	73,37
Terres de l'Ebre	0,84	4,68	1,47	3,72	10,72	26,63
Prov. Tarragona	3,44	29,93	43,24	23,39	100	100
Any 2015						
Camp de Tarragona	13,17	28,34	22,50	9,36	73,37	
Terres de l'Ebre	3,70	7,34	-0,18	15,77	26,63	
Prov. Tarragona	16,87	35,67	22,33	25,13	100	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

2.1. L'ocupació comarcal segons dades de la Seguretat Social

La variació dels afiliats a la Seguretat Social al conjunt provincial ha augmentat més que al total català en termes interanuals per al segon trimestre de 2016. Aquesta variació ha estat més important a les comarques del Camp de Tarragona que a les Terres de l'Ebre gràcies als increments del Baix Penedès, el Baix Camp i el Tarragonès. L'augment significatiu del Montsià no s'ha estès al conjunt de les Terres de l'Ebre, i a la Ribera d'Ebre i la Terra Alta els afiliats fins i tot han disminuït.

L'anàlisi sectorial de la variació relativa ens mostra un increment relatiu de la construcció, que resulta contradictori amb les dades de l'EPA i reflecteix les diferències que assenyalàvem anteriorment. L'augment de la construcció ha estat important al Tarragonès, el Priorat i el Baix Ebre, i ha caigut a la Ribera d'Ebre. Els serveis han augmentat principalment al Baix Camp, el Baix Penedès, el Montsià, el Priorat i el Tarragonès. Els augments de l'agricultura al Baix Ebre, el Montsià i el Tarragonès, principalment, impliquen un increment provincial superior al total català. La indústria registra resultats emmarcats en una variació diferent de la dels altres sectors, ja que a la zona ha augmentat menys que al conjunt català pel global de la demarcació. La variació superior a les Terres de l'Ebre que al Camp de Tarragona està motivada pels magres resultats de la zona de major concentració industrial del conjunt de l'àrea (les comarques de l'Alt Camp, el Baix Camp i el Tarragonès). Aquestes variacions no han compensat els augments relatius superiors del Baix Ebre, el Baix Penedès, la Conca de Barberà i el Priorat.

Al quadre 3 es pot observar un augment major del nombre d'assalariats que de treballadors autònoms. A la darrera columna també s'observa com la variació interanual d'aquest col·lectiu augmenta menys a la zona que al conjunt català i com ho fa una mica més a les Terres de l'Ebre que al Camp de Tarragona. El nombre d'assalariats disminueix en tres comarques: l'Alt Camp, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, i en les dues últimes aquesta disminució impulsa la variació negativa del conjunt d'afiliacions, cosa que indica més dificultats d'ocupació. D'altra banda, l'única comarca que ha superat la mitjana de variació catalana ha estat el Baix Ebre; tota la resta queden per sota.

L'augment del nombre d'afiliats al Règim General és d'unes 10.000 persones respecte del segon trimestre de 2015. El Camp de Tarragona ha absorbit el 89,28 % de les noves afiliacions, mentre que les Terres de l'Ebre n'han absorbit el 10,72 %. L'any anterior la relació va ser del 73,27 % i el 26,63 %, respectivament. El Baix Camp i el Tarragonès han significat el 72,88 % de l'augment, que s'ha produït principalment en empreses de més de 50 treballadors. Comparant la distribució de la variació interanual de 2016 amb la de 2015, al marge de la incidència comarcal que hem assenyalat, s'observa com augmenta el pes de les empreses de més de 50 treballadors en comparació de l'exercici anterior, principalment per la significació del Tarragonès. En canvi, disminueix el pes relatiu de les de menys de 50 treballadors. Si establim la comparació interanual en dos segments, podem assenyalat que el 2016, al conjunt provincial, el pes de les empreses amb més de 50 treballadors representa el 66,63 % de l'augment, davant del 33,37 % de les de menys de 50. En canvi, el 2015 la relació va ser del 47,46 % i el 52,54 %, respectivament. Aquesta major creació d'ocupats en empreses més grans no deixa de ser un indicatiu d'unes perspectives més positives que en períodes anteriors, ja que es reafirma la contractació en empreses que tenen un pes rellevant en l'estructura productiva del territori.

3. L'ATUR

Quadre 5. La taxa d'atur al segon trimestre

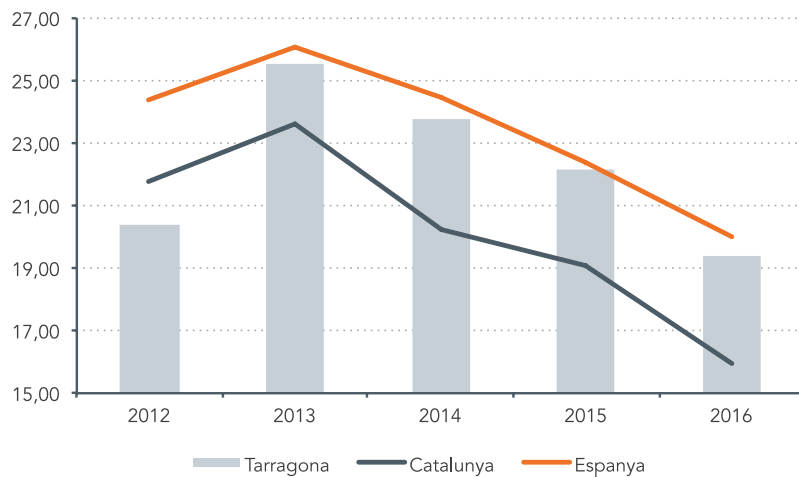
	Taxa d'atur			Diferència respecte de Tarragona	
	Tarragona	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
2012	20,40	21,79	24,40	1,39	4,00
2013	25,57	23,61	26,06	-1,96	0,49
2014	23,78	20,22	24,47	-3,56	0,69
2015	22,16	19,10	22,37	-3,06	0,21
2016	19,43	15,95	20,00	-3,48	0,57

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

3. La taxa de l'atur. Variacions de l'atur registrat

En dades interanuals, el nombre d'aturats ha disminuït a les comarques de la zona, amb una caiguda de 2,73 punts de la taxa d'atur. La disminució ha estat important i, tal com es pot observar al quadre 5, és la més baixa dels últims cinc anys. Que l'atur disminueixi a l'àrea és una bona notícia, però que les diferències respecte de la mitjana catalana no disminueixin, no ho és. La diferència amb el total català augmenta al segon trimestre de 2016, ja que la taxa en el conjunt de Catalunya disminueix 3,60 punts, una baixada superior a la de la zona. La taxa d'atur de les comarques de Tarragona és més propera a la mitjana del conjunt d'Espanya, tot i que sempre es troba unes dècimes per sota.

Gràfic 3. La taxa d'atur

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Segons les xifres del quadre 6, en què s'analitza l'atur sectorialment, en dades interanuals el segon trimestre de 2016 es produeix un descens important del nombre de persones aturades (del 15,81 %) que abraça tots els sectors productius excepte l'agricultura, en què l'atur augmenta un 34,21 %. D'altra banda, excloent els aturats de llarga durada i els de primera ocupació, la taxa d'atur se situa al 9,54 %. Tot i que el nombre d'aturats de llarga durada disminueix 10 punts en comparació interanual (aproximadament 10.000 persones), aquest col·lectiu representa el 56,24 % del conjunt d'aturats (vegeu el quadre 6).

La capacitat d'absorció d'aturats es relativament baixa al mercat laboral de l'àrea si considerem la dinàmica de creació d'ocupació. En bona part, això ajuda a poder valorar l'elevat atur de llarga durada i indica que el descens de l'atur està causat abans per la sortida del mercat de treball que per la creació d'ocupació, atesa la disminució de la població activa i la baixa taxa d'activitat que es dona a l'àrea.

Al gràfic 4 s'indica, en milers de persones, la variació trimestral dels actius, ocupats i aturats, uns components que determinen la taxa d'atur. Podem observar com des de principis de 2015 el nombre d'actius disminueix més que el d'aturats, un fenomen que s'accentua el 2016. Això indica el pes que té la disminució d'actius, més que no pas la creació d'ocupació, en la disminució del nombre d'aturats.

Quadre 6. Anàlisi sectorial dels aturats al segon trimestre
Aturats en milers

Milers	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2013	105,80	5,70	4,80	5,30	27,40	62,60
2014	96,90	5,70	5,30	2,30	25,40	58,20
2015	90,40	3,80	3,90	5,50	24,80	52,30
2016	76,10	5,10	2,80	3,50	21,90	42,80

Taxa d'atur	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2013	25,57	28,50	8,68	16,26	11,26	12,30
2014	23,78	32,57	9,06	9,43	10,21	11,08
2015	22,16	21,47	6,15	17,46	10,21	10,71
2016	19,42	27,27	4,67	14,96	8,87	9,54

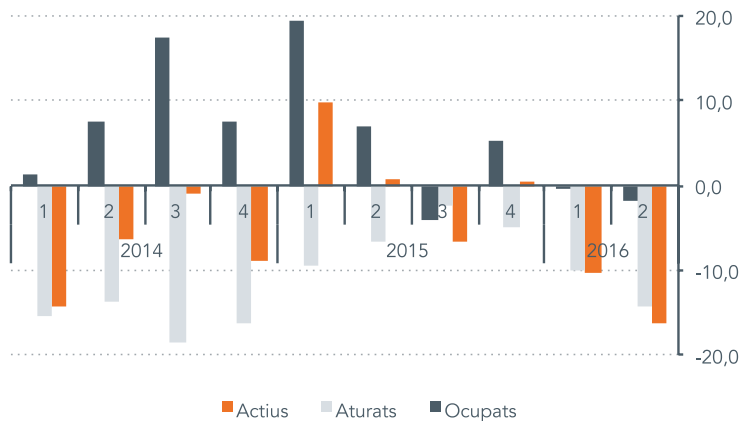
Distribució	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2013	100,00	5,39	4,54	5,01	25,90	59,17
2014	100,00	5,88	5,47	2,37	26,21	60,06
2015	100,00	4,20	4,31	6,08	27,43	57,85
2016	100,00	6,70	3,68	4,60	28,78	56,24

* Aturats que cerquen la primera ocupació o que han deixat la seva ocupació fa més d'un any.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

3. L'ATUR

Gràfic 4. Variació trimestral d'actius, aturats i ocupats (en milers de persones)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Quadre 7. L'atur registrat per comarques. Variació interanual del segon trimestre de 2016

	2016	2015	Variació %
Alt Camp	2.889	3.304	-12,56
Baix Camp	12.234	14.013	-12,70
Baix Ebre	5.144	6.012	-14,44
Baix Penedès	8.241	9.400	-12,33
Conca de Barberà	905	1.106	-18,17
Montsià	4.609	5.328	-13,49
Priorat	472	538	-12,27
Ribera d'Ebre	1.208	1.312	-7,93
Tarragonès	15.021	17.302	-13,18
Terra Alta	467	543	-14,00
Camp de Tarragona	39.762	45.663	-12,92
Terres de l'Ebre	11.428	13.195	-13,39
Prov. Tarragona	51.190	58.858	-13,03

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Quadre 8. L'ocupació, la taxa d'activitat i l'atur (en milers de persones). Segon trimestre de 2016

2016	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats	3.181,30	2.364,70	312,5	188,4	315,7
Aturats	603,6	439,4	63,8	24,3	76,1
Taxa d'activitat	62,16	62,52	62,41	60,33	60,46
Taxa d'atur	15,95	15,67	16,95	11,44	19,43
Variació interanual	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats	3,46	4,64	0,77	0,48	-0,60
Aturats	-16,88	-16,95	-13,43	-26,14	-15,82
Taxa d'activitat	-0,88	-0,08	-1,89	-3,52	-3,92
Taxa d'atur	-16,49	-17,40	-11,76	-23,43	-12,32

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

El nombre de persones inscrites a les oficines d'ocupació (és a dir, l'atur registrat) disminueix al conjunt de l'àrea un 13,03 %, un percentatge superior al del conjunt català, que és de l'11,90 %. El descens és superior a les Terres de l'Ebre que al conjunt del Camp de Tarragona i es dona principalment a la Conca de Barberà, a la Terra Alta, al Baix Ebre i al Tarragonès. El descens més baix es registra a la Ribera d'Ebre. L'atur registrat de l'àrea representa el 11,37 % de l'atur registrat català, un pes superior al que la població de la zona significa sobre el total de la catalana. Les dues fonts utilitzades, l'enquesta de l'EPA i els inscrits a les oficines d'ocupació, indiquen una tendència a la baixa. Tot i això, l'aspecte més preocupant del mercat de treball de l'àrea són les dificultats que té per crear ocupació estable.

Al quadre 8 es mostren les diferències entre el mercat de treball de la zona, el del conjunt català (desglossat per províncies) i el total. En dades interanuals, al conjunt del territori s'ha creat ocupació, principalment per l'impuls de Barcelona. Per contra, Tarragona ha estat l'única província que en termes interanuals n'ha perdut i registra la taxa d'atur més elevada. A més, la taxa d'activitat de la província se situa 2 punts per sota de les de Barcelona i Girona, una xifra que suposa la caiguda més elevada d'aquest indicador d'activitat en totes les províncies catalanes.

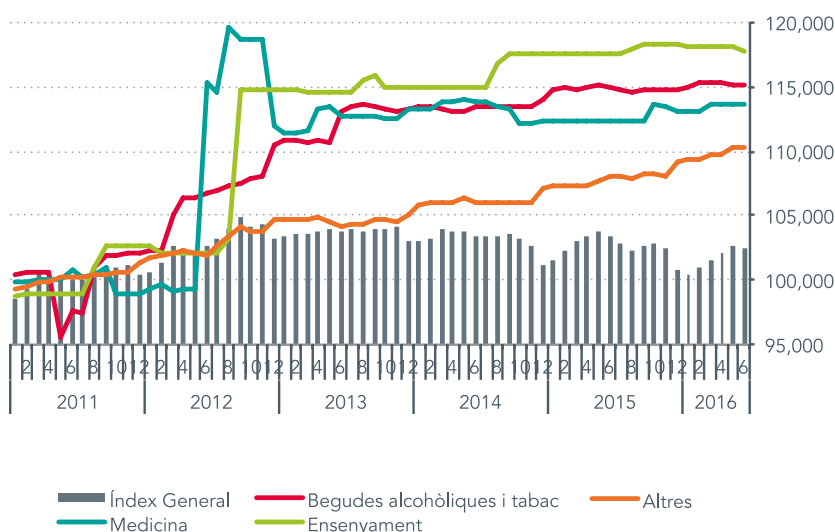
4. L'ÍNDEX DE PREUS DE CONSUM (IPC)

Quadre 9. L'índex de preus de consum al juny de 2015 (base 2011)

Base 2011	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	102,685	105,244	103,558
Aliments i begudes no alcohòliques	107,857	109,506	107,687
Begudes alcohòliques i tabac	115,214	115,419	116,152
Vestit i calçat	105,032	108,445	107,216
Habitatge	98,455	102,559	100,295
Parament de la llar	98,028	104,719	101,602
Medicina	113,733	114,137	110,790
Transports	96,681	98,277	98,567
Comunicacions	87,506	87,237	87,356
Esbarjo i cultura	95,484	100,221	98,018
Ensenyament	118,049	121,431	116,934
Hotels, cafès i restaurants	105,581	105,682	104,083
Altres béns i serveis	110,235	111,313	108,714
Variacions interanuals %			
Índex general	-1,1	-0,5	-0,8
Aliments i begudes no alcohòliques	1,0	1,8	1,5
Begudes alcohòliques i tabac	0,1	0,3	0,5
Vestit i calçat	0,4	0,7	0,5
Habitatge	-6,7	-4,8	-5,5
Parament de la llar	0,3	1,2	0,2
Medicina	1,2	0,6	-0,1
Transports	-4,5	-4,0	-4,0
Comunicacions	1,8	1,8	1,8
Esbarjo i cultura	-1,9	-1,6	-1,6
Ensenyament	0,4	1,2	0,5
Hotels, cafès i restaurants	0,4	1,1	0,9
Altres béns i serveis	2,3	1,6	1,2

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Gràfic 5. La variació de l'índex de preus als grups més alcistes

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

4. L'estabilitat de l'IPC i la demanda interna

L'índex general de preus de consum en base 2011 s'ha mantingut pràcticament estable, amb un valor de 103,84, una xifra que indica que la variació interanual acumulativa en cinc anys ha estat d'un 0,7 %. L'estabilitat de preus ha estat superior al conjunt de la zona que al català i espanyol. Es tracta de poques dècimes, però que amb el pas dels anys situen l'índex dos punts per sota del conjunt de Catalunya —impulsat essencialment per les variacions de Barcelona, la província amb un augment superior de les del conjunt de l'estat— i mig punt per sota del conjunt espanyol. A grans trets, la dinàmica és la mateixa que a altres zones, però amb petites diferències que es poden relacionar amb dos aspectes: en primer lloc, les menors rendes salarials que comporten les dades d'ocupació, contractació i atur; i en segon lloc, el fet que l'excés de demanda externa que pot significar la forta aflluència turística a la zona comporta un ajust dels preus. En definitiva, l'oferta es troba amb una demanda sense gaire impuls i s'hi ajusta amb contencions de preus relativament superiors a les d'altres llocs. Aquesta situació comporta reordenacions i canvis molt importants en l'oferta minorista i, principalment, en la comercial.

La tònica de variació dels preus és la mateixa a la zona que en altres llocs, però l'indicador mostra algunes diferències. En primer lloc, cal dir que la dinàmica d'increments i de disminucions per grups és molt similar, amb augments essencialment en begudes alcohòliques i tabac, medicina i ensenyament, i disminucions en parament de la llar, comunicacions i esbarjo. En analitzar les diferències amb més detall, s'observen dos trets a destacar: d'una banda, la tendència a l'alça de l'indicador d'hotels, cafès i restaurants a la zona en comparació d'altres llocs; i de l'altra, la major incidència d'aliments i begudes no alcohòliques a la zona respecte del total, cosa que indica una pressió relativament superior de la demanda en aquest grup de béns de primera necessitat.

Al segon semestre de l'exercici, l'indicador interanual de preus disminueix un 1,1 %, un valor superior al dels conjunts català i espanyol. Els augments d'aliments i begudes no alcohòliques; begudes alcohòliques i tabac; vestit i calçat; paraments de la llar; ensenyament, i hotels, cafès i restaurants han estat inferiors, mentre que els de medicina i els d'altres són superiors. Les xifres d'habitatge, transports i esbarjo i cultura han caigut més a la zona que al conjunt català i espanyol.

Al gràfic 5 es mostra la variació de l'índex general en base 100 per a l'any 2011 dels quatre grups més alcistes: begudes alcohòliques i tabac, medicina, ensenyament i altres. Els augments en aquests grups han estat causats essencialment per augments impositius, ja sigui per l'IVA o per altres impostos o taxes i, en el cas de la medicina i l'ensenyament, també per la menor inversió pública en aquestes activitats. Això ha traslladat una demanda insatisfeta cap a iniciatives privades que volen reforçar els serveis públics, que han servit de substitutius i que, en trobar-se amb un mercat insatisfet, han pogut pujar els preus. A la zona aquesta dinàmica es va donar a partir de la segona meitat de 2012, quan els preus van augmentar molt i ràpidament. A partir d'aleshores ja no han disminuït, sinó que s'han ajustat als nivells que van assolir el 2012.

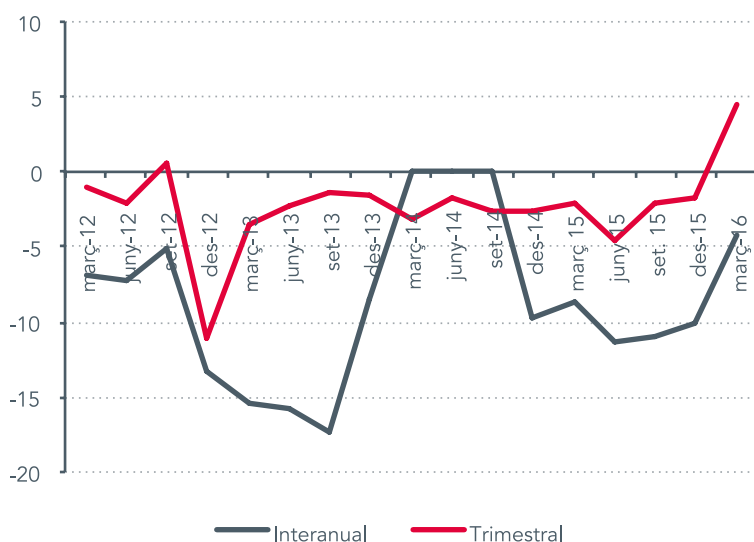
5. EL FINANÇAMENT BANCARI DE L'ECONOMIA

Quadre 10. Indicador de finançament bancari de l'activitat econòmica

	Milions d'euros		Variació interanual		Variació trimestral		Relació crèdit/dipòsit*100
	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Indicador de palanquejament
Març 2015	17.737	12.017	-8,67	-1,58	-2,02	-2,39	147,60
Juny 2015	16.924	12.175	-11,37	-1,53	-4,58	1,31	139,01
Setembre 2015	16.561	12.097	-10,94	-2,74	-2,14	-0,64	136,90
Desembre 2015	16.272	12.040	-10,11	-2,20	-1,75	-0,47	135,15
Març 2016	16.995	12.019	-4,18	0,02	4,44	-0,17	141,40

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya

Gràfic 6. Variació trimestral del crèdit

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya

5. El finançament bancari de l'economia

En dades interanuals, el flux creditici ha disminuït un 4,18 % respecte del març de 2015. En canvi, les dades trimestrals mostren un augment del 4,44 % entre el primer trimestre de 2016 i el darrer de 2015. Aquest augment trimestral indica, per primera vegada després de molts anys, una variació positiva, fet que implica un aspecte nou en el flux creditici de la zona. Tot i això, si considerem la dinàmica creditícia al conjunt català i espanyol, no es pot afirmar que el flux creditici entri en una normalitat i potser això s'ha de veure com una excepcionalitat.

La variació interanual dels crèdits a Catalunya ha estat de -10,45 i al conjunt espanyol, de -5,76 %, uns indicadors que mostren una caiguda superior. El crèdit també ha disminuït un 6,65 % entre el desembre de 2015 i el març del 2016, un fenomen contrari al de les comarques de Tarragona. Pel que fa al conjunt espanyol, la caiguda creditícia interanual ha estat del 5,76 % i la trimestral, del 1,66 %.

Si analitzem les dades relatives als dipòsits del quadre 10, s'observa un petit augment interanual del 0,02 % i una lleugera disminució trimestral. Pel que fa al conjunt català, la variació dels dipòsits experimenta una davallada superior, amb una disminució interanual del 7,26 % i trimestral del 6,73 %. Al conjunt d'Espanya la disminució interanual és de l'1,91 % i la trimestral, de l'1,20 %.

La conseqüència del lleuger augment del crèdit i el manteniment dels dipòsits en el palanquejament de l'activitat econòmica a Tarragona és que la ràtio de palanquejament augmenta 6 punts respecte del trimestre anterior, tot i que en dades interanuals continua a la baixa, després de la línia de caiguda continuada al llarg de 2015. En canvi, el març de 2016 el mateix indicador per a l'economia catalana se situava en 137,08, quatre punts per sota del de la zona, i per al conjunt de l'economia espanyola equivalia a 111,73.

Són notòries les diferències entre el palanquejament de la zona i el del conjunt català, que mostra una dependència creditícia superior a la de l'àrea. Tot i això, en valorar aquesta situació cal considerar que el pes dels dipòsits de la zona respecte del total de Catalunya representa un 6,66 % i el pes dels crèdits, un 6,87 %. Aquests percentatges indiquen que, tot i les particularitats de dependència del crèdit que té l'activitat econòmica de l'àrea, el finançament bancari d'aquesta activitat té una significació molt inferior a la que té la seva economia al conjunt català.

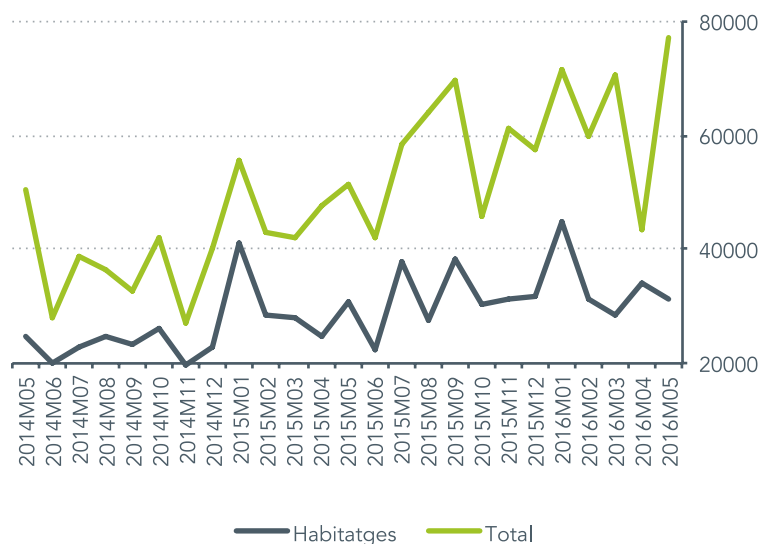
5. LA VARIACIÓ DE L'OFERTA EMPRESARIAL I EL FINANÇAMENT BANCARI DE L'ECONOMIA

Quadre 11. Nou crèdit hipotecari (en milers d'euros)

	Habitatges	Altres finques urbanes	Solars	Total
2016M05	31.431	40.300	5.678	77.409
2016M04	34.109	8.995	424	43.528
2016M03	28.698	41.147	618	70.463
2016M02	31.287	27.974	765	60.026
2016M01	44.827	26.058	596	71.481
2015M12	31.912	24.338	1.187	57.437
2015M11	31.323	17.509	12.549	61.381
2015M10	30.352	14.945	388	45.685
2015M09	38.147	30.155	1.425	69.727
2015M08	27.323	36.047	611	63.981
2015M07	37.640	20.107	584	58.331
2015M06	22.509	19.217	496	42.222
2015M05	30.625	18.817	1.886	51.328

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Gràfic 7. Hipoteques constituïdes (en milers d'euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

El crèdit hipotecari augmenta durant els cinc primers mesos de 2016 i manté una línia creixent des de principis de 2015. Això indica un cert dinamisme al mercat immobiliari i, de retruc, al mercat financer de la zona. Al quadre 11 es mostra el nou crèdit immobiliari mensual en milers d'euros. Hem desglossat la informació del quadre en diverses parts per analitzar en detall el dinamisme del mercat i poder estudiar la certa recuperació del mercat hipotecari de la zona.

Si s'agrupa l'acumulat dels cinc primers mesos de 2016 i 2015, s'observa un augment del 34,76 %, amb variacions importants a altres finques urbanes i solars, que augmenten un 79,20 % i un 40,58 %, respectivament, mentre que els habitatges ho fan en un 11,16 %. L'acumulat d'aquests dos períodes mostra que la significació dels habitatges dins d'aquests crèdits passa de representar un 63,95 % del total a un 52,75 % els cinc primers mesos de 2016.

Si considerem les variacions acumulades en un període més llarg, com ara l'annual de maig de 2016, comparades amb les anuals acumulades de 2015, les modificacions són també significatives. L'habitatge passa de representar un 64,39 % el 2015 a un 53,98 % del total, i les altres finques urbanes passen d'un 30,21 % a un 42,51 %. La variació de l'acumulat anual dels dos períodes és del 48,75 % per als habitatges, del 24,70 % per als solars i del 109,30 % per a altres finques urbanes.

El crèdit hipotecari augmenta, però ho fa més en altres finques urbanes que en habitatge. Les opcions de rentistes o de negocis en aquest tipus de finca indiquen més una possibilitat d'inversió immobiliària que no pas un redreçament del mercat de l'habitatge. D'altra banda, la majoria de transaccions impliquen habitatge usat i no d'obra nova. Al gràfic 7, que conté dades de les hipoteques concedides, s'observa el major augment del total de crèdit constituït i una certa moderació en l'augment de l'habitatge al conjunt d'aquest.

Si relacionem la variació del crèdit bancari total en l'economia de l'àrea amb l'augment del crèdit hipotecari dels darrers mesos podem, en part, explicar la variació trimestral d'aquest crèdit que hem observat anteriorment, ja que els augments relatius en percentatges acumulatius superen el 30 % els primers cinc mesos de 2016.

6. OFERTA EMPRESARIAL

Quadre 12. L'oferta empresarial per personalitat jurídica

	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Total	51.887	51.015	50.639	102,46	100,74	100
Societat anònima	1.127	1.186	1.236	91,18	95,95	100
Societat de responsabilitat limitada	17.017	16.792	17.032	99,91	98,59	100
Societat col·lectiva	11	13	16	68,75	81,25	100
Societat comanditària	1	1	1	100	100	100
Comunitat de béns	2.082	2.056	2.073	100,43	99,18	100
Societat cooperativa	420	428	440	95,45	97,27	100
Associacions i altres	3.857	4.182	4.055	95,12	103,13	100
Organismes autònoms i altres	113	113	117	96,58	96,58	100
Persones físiques	27.259	26.244	25.669	106,19	102,24	100

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Quadre 13. L'oferta empresarial per nombre de treballadors

	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Total	51.887	51.015	50.639	102,46	100,74	100
Sense	28.421	28.422	28.423	99,99	100,00	100
De 1 a 5	19.753	19.896	20.375	96,95	97,65	100
De 6 a 19	2.843	2.724	2.716	104,68	100,29	100
De 20 a 49	559	530	494	113,16	107,29	100
De 50 a 99	165	154	162	101,85	95,06	100
De 100 a 199	78	80	77	101,30	103,90	100
De 200 a 499	48	52	47	102,13	110,64	100
De 500 a 999	11	12	14	78,57	85,71	100
De 1.000 a 4.999	9	10	7	128,57	142,86	100

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

6. L'oferta empresarial

Tal com es pot observar al quadre 12, sembla que l'oferta empresarial es comença a refer l'any 2014, ja que el nombre d'empreses augmenta. Durant dos anys l'increment és continu i representa un 2,46 %. El principal impuls d'aquest indicador ha estat la constitució d'empreses de persones físiques, amb un increment del 6,19 % entre el 2015 i el 2016. En canvi, pel que fa a les societats, les dades indiquen una certa estabilitat en les de responsabilitat limitada i una disminució en les societats anònimes. La resta de figures jurídiques, amb menor importància en l'oferta productiva de la zona, tenen uns indicadors estables.

Hi ha més empreses que fa dos anys, però això no implica canvis importants en l'estructura d'aquesta oferta pel que fa a l'estructura jurídica, ja que el gran increment ha estat essencialment originat per l'augment de les empreses constituïdes com a persones físiques.

Al quadre 13 es classifiquen les empreses existents per nombre d'assalariats. S'hi pot observar l'augment significatiu de les empreses que tenen de 20 a 49 treballadors i de 6 a 19. El nombre d'empreses amb més de 50 treballadors s'ha mantingut. Per contra, les que han crescut menys són les empreses sense assalariats i amb menys de 5, que representen el 92,84 % del nombre d'empreses de la zona, mentre que l'any 2014 en significaven el 96,36 %. Això indica que augmenta el pes relatiu de les empreses amb més estructura de treballadors.

Segons dades interanuals, el segon trimestre de l'exercici els comptes de cotització a la Seguretat Social han augmentat a la zona en 390 comptes en termes relatius, amb una variació interanual de l'1,51 %. En detall, això suposa un increment de l'1,70 % a les Terres de l'Ebre i de l'1,45 % al Camp de Tarragona, totes dues xifres per sota de la variació catalana, que ha estat de l'1,91 %. Al quadre 14 hem distribuït aquest augment de 390 comptes per comarques i per significació del nombre d'assalariats, i hem obtingut les particularitats següents:

- Aquesta distribució ha incidit en un 75,13 % al Camp de Tarragona i en un 24,87 % a les Terres de l'Ebre.
- El sector serveis ha representat un 71,54 % de l'augment i la construcció, un 17,18 %.

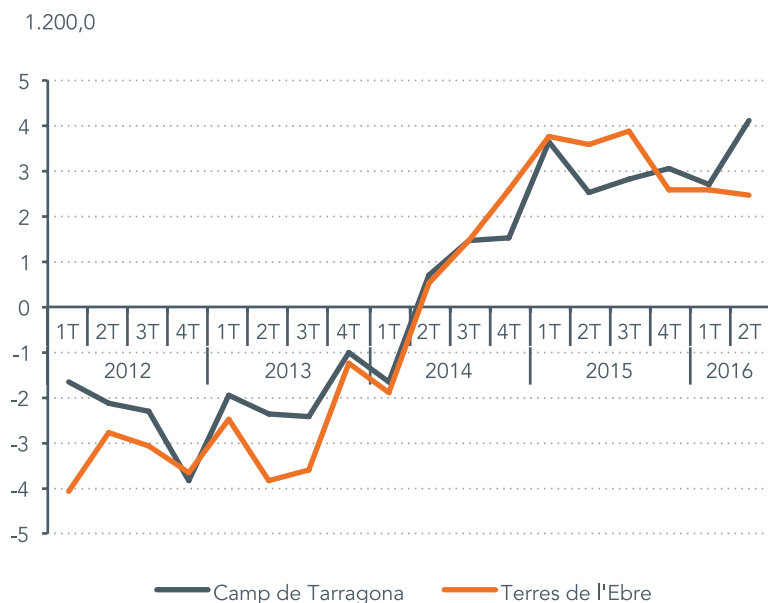
6. OFERTA EMPRESARIAL

Quadre 14. La distribució de la variació dels comptes de cotització a la Seguretat Social per sectors i grandària (base 100 total provincial)

	Sectors econòmics					Nombre de treballadors			
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Fins a 5	De 6 a 50	De 51 a 250	De 251 i més
Alt Camp	0,51	-	-4,10	1,28	2,31	-1,54	-1,28	0,26	0,26
Baix Camp	-1,03	1,54	6,92	26,67	34,10	21,54	10,77	1,28	0,51
Baix Ebre	3,59	1,54	5,64	-1,54	9,23	3,08	5,13	1,03	-
Baix Penedès	-0,51	-	4,10	6,67	10,26	1,79	8,21	0,26	-
Conca de Barberà	-0,26	0,26	-0,77	5,13	4,36	3,59	0,77	-	-
Montsià	1,28	3,08	1,54	1,28	7,18	-1,03	7,69	0,26	0,26
Priorat	0,26	2,56	1,28	1,79	5,90	4,36	1,54	-	-
Ribera d'Ebre	1,03	0,26	-1,03	2,56	2,82	2,31	0,51	-	-
Tarragonès	-	-3,33	3,08	23,08	22,82	-5,90	23,59	5,64	-0,51
Terra Alta	0,26	0,26	0,51	4,62	5,64	4,62	1,03	-	-
Camp Tarragona	-1,03	1,03	10,51	64,62	75,13	23,85	43,59	7,44	0,26
Terres de l'Ebre	6,15	5,13	6,67	6,92	24,87	8,97	14,36	1,28	0,26
Total província	5,13	6,15	17,18	71,54	100	32,82	57,95	8,72	0,51

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Gràfic 8. Variació interanual de comptes de cotització a la Seguretat Social

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

- Per comarques, l'augment s'ha concentrat al Baix Camp (34,10 %) amb els serveis, al Baix Penedès (10,26 %) distribuït entre construcció i serveis, i al Tarragonès (22,82 %) també amb els serveis.

Els comptes de cotització amb més variació interanual per segment d'assalariats han estat els d'entre 5 i 50, i els de fins a 5. La creació de comptes nous en empreses més grans és més difícil, però la significació de l'augment a les que tenen entre 51 i 250 assalariats és molt representativa d'un major dinamisme en l'oferta empresarial de l'àrea. Cal destacar la significació dels comptes nous a les empreses d'entre 6 i 50 treballadors del Tarragonès, que representen un 23,59 % del total de l'augment.

Al gràfic 8 es mostra la variació interanual dels comptes de cotització des de 2012 fins al segon trimestre de l'exercici actual per al Camp de Tarragona i per a les Terres de l'Ebre. S'hi pot observar una línia de variació molt similar, tot i que amb diferències que indiquen oscil·lacions diferents en la variació de l'oferta empresarial a les dues zones. En primer lloc, en totes dues àrees la variació va caure fins al primer trimestre de 2014, tot i que va ser superior a l'Ebre que al Camp. A partir d'aleshores, les Terres de l'Ebre presenten un ritme d'augment superior fins al darrer trimestre de 2015, quan les variacions són superiors al Camp de Tarragona. L'indicador del darrer trimestre, en variació interanual, marca una notòria diferència entre les dues àrees.

7. COMERÇ EXTERIOR

Quadre 15. Les exportacions i importacions de Tarragona (en milers d'euros)

	Any 2015		Any 2016	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	548.197	810.642	593.538	811.881
Febrer	532.482	792.430	610.534	750.042
Març	708.551	729.392	645.871	884.093
Abril	699.358	807.960	642.151	799.995
Maig	542.217	853.307	503.743	746.139
Juny	613.486	839.544		
Juliol	608.762	962.693		
Agost	462.131	851.164		
Setembre	637.053	938.422		
Octubre	738.497	963.003		
Novembre	616.714	787.535		
Desembre	532.635	1.004.199		
TOTAL	7.240.083	10.340.291	2.995.837	3.992.149

Variació interanual

	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	-9,27	-9,71	8,27	0,15
Febrer	-2,17	-29,55	14,66	-5,35
Març	11,61	-32,06	-8,85	21,21
Abril	9,17	-15,21	-8,18	-0,99
Maig	0,38	-10,35	-7,10	-12,56
Juny	21,17	-8,22		
Juliol	10,28	-6,44		
Agost	-13,30	-6,95		
Setembre	-0,66	-6,80		
Octubre	19,90	-15,30		
Novembre	-0,98	-4,83		
Desembre	-12,38	22,00		
TOTAL	2,53	-10,38	-1,15	-0,04

Font: Elaboració pròpia a partir de DGA

Quadre 16. Comparació de la dinàmica exportadora i importadora

	Exportació	Importació
Tarragona		
Variació 2015-16 Acumulat maig	-1,15	-0,04
Catalunya		
Variació 2015-16 Acumulat maig	1,87	3,83
Espanya		
Variació 2015-16 Acumulat maig	2,37	-0,42
Tarragona/Catalunya		
Any 2015	11,34	13,6
2016 fins al maig	11,2	12,38

Font: Elaboració pròpia a partir de DGA

7. El comerç exterior

Els indicadors del comerç de mercaderies amb l'exterior, un dels impulsors de l'economia de la zona, han disminuït en termes interanuals durant els cinc primers mesos de l'exercici de 2016. Les exportacions s'han reduït un 1,15 % i les importacions s'han estabilitzat, amb només una lleugera disminució del 0,04 % després de la forta caiguda de 2015. Les característiques específiques del comerç exterior de la zona, molt dependent del productes petrolífers i dels seus derivats químics, fan que estigui fortament influenciat per la caiguda del preu del petroli. D'aquí aquesta disminució de valor abans que de moviment quantitatiu de mercaderies.

Les diferències entre la dinàmica de la zona respecte del que succeeix als conjunts català i espanyol són notòries. En el cas de Catalunya, les exportacions s'han incrementat un 1,87 % i les importacions, un 3,83 %, mentre que al conjunt d'Espanya les exportacions han augmentat un 2,37 % i les importacions han disminuït un 0,42 %. Aquestes variacions entre la zona i el conjunt català fan que el comerç d'exportació de la zona perdi pes al conjunt de Catalunya, i el mateix succeeix amb relació a les importacions.

Si considerem els deu principals països compradors de les comarques de Tarragona i del conjunt català, podem observar les diferents estructures exportadores dels dos territoris, la variació en relació interanual de l'acumulat fins al maig i el pes que aquests països representen sobre el total exportat. Aquests aspectes s'analitzen a partir de les xifres del quadre 17. En primer lloc, s'observa que els principals països compradors són molt similars: set són de la Unió Europea i coincideixen als dos territoris — sis d'aquests set tenen l'euro com a moneda—, i en els altres tres hi ha petites diferències, com ara més pes del Marroc i menys dels EUA a la zona, així com la presència de Turquia, mentre que al conjunt català hi ha una major representació de Suïssa. El pes d'aquests deu països en el total exportat de la zona fins al maig de 2016 representa el 77,76 % de les vendes a l'exterior, mentre que per Catalunya signifiquen el 27,06 %. Per tant, a la zona hi ha més concentració i dependència de les exportacions cap a menys països, mentre que el conjunt català presenta una major diversificació.

El volum de compres per part dels deu primers compradors de la zona ha augmentat en un 1,27 %, mentre que el conjunt exportat ha baixat l'1,15 %. Al conjunt de Catalunya la variació dels deu primers compradors ha estat del 5,78 %, molt per sobre de l'increment global de l'1,87 %. La important caiguda

7. COMERÇ EXTERIOR

Quadre 17. Els deu principals països als quals exporten Tarragona i Catalunya. Acumulat 2016 (en milions euros)

Tarragona			Catalunya		
País	Valor	Variació	País	Valor	Variació
França	484	7,70	França	4.432	10,69
Alemanya	399	-4,08	Alemanya	3.255	5,09
Itàlia	338	-14,41	Itàlia	2.417	3,52
Regne Unit	276	-7,28	Portugal	1.776	-1,94
Portugal	210	4,55	Regne Unit	1.626	10,00
Països Baixos	177	1,25	Suïssa	928	11,77
Bèlgica	161	78,43	EUA	837	-4,80
Marroc	131	31,77	Països Baixos	823	-4,58
EUA	82	-26,58	Bèlgica	630	16,70
Turquia	71	9,78	Marroc	555	11,70
Total	2.330	1,27	Total	17.279	5,78
Total exportat	2.996	-1,15	Total exportat	63.839	1,87

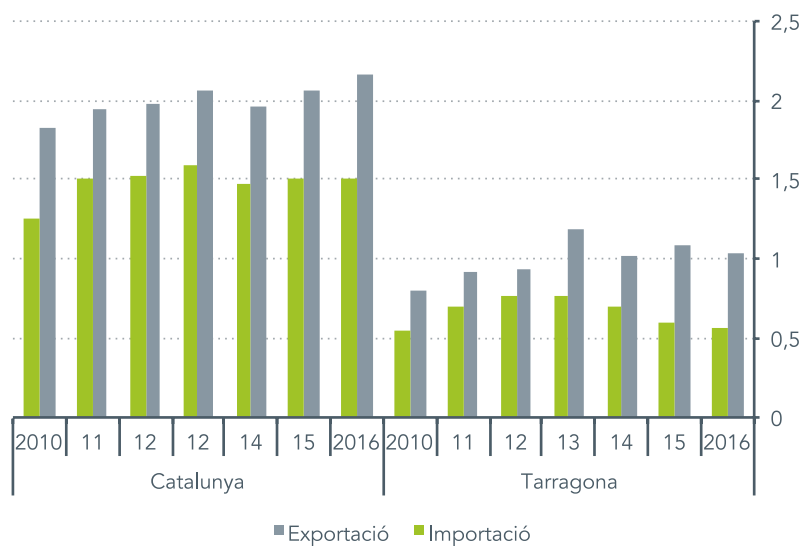
Font: Elaboració pròpia a partir DGA

de les exportacions de Tarragona a aquest grup de països durant el període explica, en part, les variacions de les vendes a l'exterior de les dues àrees. Així, per a la zona cal destacar que la caiguda de les vendes a Alemanya, Itàlia, el Regne Unit i els EUA ha estat determinant per al conjunt de les exportacions, una disminució que els increments de Bèlgica, del Marroc i de Turquia no han pogut compensar. Pel que fa al conjunt català, la major diversificació ha frenat la significació de les caigudes d'alguns d'aquests països, tot i que durant el període s'han incrementat les vendes fetes a la majoria. Només hi ha disminucions registrades per a Portugal, per als EUA i per als Països Baixos.

Una altra diferència important entre les exportacions i importacions del conjunt de Tarragona i Catalunya és el valor de la tona comercialitzada, tal com es mostra al gràfic 9. En bona part, aquest valor indica diferències en el valor afegit al producte. Tant en un cas com en l'altre, el valor de les tones exportades és superior al de les tones importades, tot i que a Catalunya el valor de les exportacions duplica el de la zona i el valor de les importacions el triplica. Les particularitats dels productes que es compren i vénen a l'exterior determinen el valor de la tona i marquen diferències notòries entre les dues àrees. En analitzar l'evolució en el temps, s'observa com el valor de les exportacions per tona disminueix a Tarragona a partir de 2013, igual que el de les importacions, mentre que al conjunt català tant un indicador com l'altre mostren un lleuger increment a partir de 2014.

Les diferències de valor per producte, la concentració de les vendes en pocs països i la gran dependència dels productes petrolífers i derivats marquen ritmes diferenciats entre les variacions del comerç exterior de la zona i les d'altres àrees.

Gràfic 9. Milers d'euros per tona exportada i importada*

*2016 acumulat fins al maig

Font: Elaboració pròpia a partir DGA

8. ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFIC

Relació de quadres:

- Quadre 1.** Els ocupats al segon trimestre de 2016
- Quadre 2.** La contractació laboral a les comarques del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre respecte del total català
- Quadre 3.** Número d'afillats al Règim General i al Règim General de Treballadors Autònoms. Variació interanual del segon trimestre de 2016
- Quadre 4.** Distribució de l'augment interanual de l'ocupació segons la grandària dels centres de cotització. Segon trimestre de 2016
- Quadre 5.** La taxa d'atur al segon trimestre
- Quadre 6.** Anàlisi sectorial dels aturats al segon trimestre
- Quadre 7.** L'atur registrat per comarques. Variació interanual del segon trimestre de 2016
- Quadre 8.** L'ocupació, la taxa d'activitat i l'atur (en milers de persones). Segon trimestre de 2016
- Quadre 9.** L'índex de preus de consum al juny de 2015 (base 2011)
- Quadre 10.** Indicador de finançament bancari de l'activitat econòmica
- Quadre 11.** Nou crèdit hipotecari (en milers d'euros)
- Quadre 12.** L'oferta empresarial per personalitat jurídica
- Quadre 13.** L'oferta empresarial per nombre de treballadors
- Quadre 14.** La distribució de la variació dels comptes de cotització a la Seguretat Social per sectors i grandària (base 100 total provincial)
- Quadre 15.** Les exportacions i importacions de Tarragona (en milers d'euros)

Relació de gràfics:

- Gràfic 1.** Les variacions trimestrals de l'ocupació
- Gràfic 2.** La contractació laboral a les comarques de Tarragona
- Gràfic 3.** La taxa d'atur
- Gràfic 4.** Variació trimestral d'actius, aturats i ocupats (en milers de persones)
- Gràfic 5.** La variació de l'índex de preus als grups més alcistes
- Gràfic 6.** Variació trimestral del crèdit
- Gràfic 7.** Hipoteques constituïdes (en milers d'euros)
- Gràfic 8.** Variació interanual de comptes de cotització a la Seguretat Social
- Gràfic 9.** Milers d'euros per tona exportada i importada